

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ' Λυκείου

Τίτλος:

«Σχολείο και Μνημεία»

Συγγραφή: ΓΕΩΡΓΙΑ (ΓΙΟΥΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ)

Εφαρμογή: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σχολείο και Μνημεία

Εφαρμογή σεναρίου

Δημήτριος Βασιλείου

Δημιουργία σεναρίου

Γεωργία (Γιούλη) Αλεξίου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

Πειραματικό Λύκειο Αγίων Αναργύρων

Χρονολογία

Από 02-03-2015 έως 16-03-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Εγχειρίδιο «Εκφραση-έκθεση» Γ΄ Λυκείου: Δοκίμιο, «Μνημεία και εκπαίδευση: Η συμβολή των δασκάλων» και «Σχολεία υιοθετούν μνημεία» σελ. 145 -149.

Διαθεματικό

Όχι.

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας εξοπλισμένη με βιντεοπροβολέα και εργαστήριο πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Πριν εφαρμόσω το σενάριο είχα διδάξει το δοκίμιο του Γ. Σεφέρη «Πάντα πλήρη Θεών» σελ. 133 -135 από το σχολικό βιβλίο και είχε προηγηθεί συζήτηση για το αίτημα επανένωσης των γλυπτών του Παρθενώνα, αντλώντας επιχειρήματα από τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου (σελ. 138-144).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Γεωργία (Γιούλη) Αλεξίου, Σχολείο και Μνημεία, Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Λυκείου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές επεξεργάστηκαν κείμενα με σκοπό την άντληση από αυτά πληροφοριών και επιχειρημάτων για τη σχέση του σχολείου με τα μνημεία. Έργο τους η ανά ομάδες συγκέντρωση υλικού με θέμα «Πώς το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να χτίσουν μια βιωματική σχέση με το παρελθόν», και η δημιουργία λογισμικού παρουσίασης (PowerPoint). Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της εργασίας

τους στην ολομέλεια, ακολούθησε συγγραφή ομιλίας στην τάξη, με σκοπό να εκφωνηθεί στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με ποικίλα κείμενα, προκειμένου να αναζητήσουν την απάντηση στο ερώτημα που έθετε το φύλλο εργασίας (πώς το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να χτίσουν μια βιωματική σχέση με το παρελθόν). Στη συνέχεια ασκήθηκαν στην παραγωγή ομιλίας με παρεμφερές θέμα.

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες. Συνεργάστηκαν – αλληλοβοηθήθηκαν – τόσο κατά την αποδόμηση κειμένων και την ανθολόγηση πληροφοριών που εμπεριέχουν αυτά. Έκαναν χρήση του Επεξεργαστή Κειμένου και του λογισμικού Παρουσίασης (PowerPoint). Με αυτόν τον τρόπο, ο Η/Υ χρησιμοποιήθηκε ως μέσο διδασκαλίας της γλώσσας (α΄ κύκλος), εφόσον στόχος ήταν οι μαθητές να συγκεντρώσουν και να οργανώσουν επιχειρήματα αποδομώντας κείμενα για να τα έχουν και ως ψηφιακό αποθετήριο υλικού, ώστε να διευκολυνθεί το διάβασμά τους. Παράλληλα, όμως, επιχειρήθηκε να εξοικειωθούν οι μαθητές με ιδιαιτερότητες της γραφής σε ψηφιακά περιβάλλοντα, όπως η συμπαραγωγή κειμένων (β΄ κύκλος), εφόσον το σχολείο επιβάλλεται να τους προετοιμάσει και να τους καταστήσει ικανούς να αντιμετωπίσουν τα νέα δεδομένα που φέρει η χρήση του υπολογιστή σε εργασιακό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό κλπ. επίπεδο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του σεναρίου:

Στόχος είναι να προβληματιστούν οι μαθητές όσον αφορά τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το σχολείο στη διαμόρφωση αξιών και στάσεων των νέων απέναντι στα μνημεία και το παρελθόν γενικότερα.

Αναμένεται οι μαθητές:

- να προβληματιστούν σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφερόμαστε στα μνημεία·
- να ασκήσουν κριτική στην κοινωνία, στο σχολείο αλλά και στους ίδιους τους τούς εαυτούς σχετικά με τις στάσεις τους απέναντι στα μνημεία·
- να υιοθετήσουν οι ίδιοι αξίες και στάσεις «συμβουλευόντας το σχολείο» να τις διδάξει σωστά στους μαθητές.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του σεναρίου:

Επιδιώκεται η άσκηση των μαθητών στην παραγωγή διάφορων τύπων κειμένων πολυτροπικών ή μη. Αναλυτικότερα, στόχος είναι:

- να ασκηθούν οι μαθητές στη συγγραφή ομιλίας·
- να κατανοήσουν οι μαθητές τον ρόλο των λεξικογραμματικών επιλογών στη διαμόρφωση της διαφοράς που έχουν οι σημειώσεις που κρατάμε γραπτώς, προκειμένου να μας χρησιμεύσουν στο να συνθέσουμε προτάσεις και επιχειρήματα, με το κείμενο που προορίζουμε για PowerPoint και, τέλος, με το ίδιο το κείμενο της ομιλίας που θα εκφωνήσουμε·

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του σεναρίου:

- Οι μαθητές εξοικειώνονται με την παραγωγή διάφορων τύπων κειμένου σε (προσχεδιασμένο) προφορικό λόγο, σε γραπτό λόγο (ομιλία) αλλά και σε πολυτροπικό κείμενο (PowerPoint).

Ακόμη, ασκούνται:

- στην κατάλληλη αξιοποίηση της εικόνας για την κατασκευή νοήματος (οπτικός γραμματισμός).
- στον λειτουργικό συνδυασμό εικόνας και γραπτού κειμένου (πολυτροπικός γραμματισμός).

Κριτικός γραμματισμός

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του σεναρίου:

Υπάρχουν στοιχεία κριτικού γραμματισμού, καθώς επιχειρείται οι μαθητές να αξιολογήσουν προτάσεις, θέσεις, απόψεις και επιχειρήματα τα οποία θα αντλήσουν από κείμενα και στη συνέχεια να λάβουν και οι ίδιοι θέση είτε υιοθετώντας τα και εντάσσοντάς τα στο επιχειρηματικό τους οπλοστάσιο είτε απορρίπτοντάς τα. Με τον τρόπο αυτό μαθαίνουν να τηρούν κριτική στάση ως αναγνώστες.

Διδακτικές πρακτικές

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του σεναρίου:

1. Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες μαθαίνοντας να συνεργάζονται για την επίτευξη κοινού στόχου και ανακαλύπτοντας και προβάλλοντας ο καθένας τα ταλέντα και τις δεξιότητές του. Μαθαίνουν να εμπιστεύονται και να εκτιμούν τον άλλον (ακόμα και τον «αδύνατο» συμμαθητή τους) ανακαλύπτοντας «ταλέντα» στο πρόσωπό του, αλλά και τον εαυτό τους, αποκτώντας αυτοεκτίμηση.
2. Χρήση των ΤΠΕ: Από τη στιγμή που ένας από τους πιο σημαντικούς στόχους του γλωσσικού μαθήματος είναι να «εξοικειώσει τα παιδιά με κοινωνικές γλώσσες, επίπεδα ύφους και κειμενικά είδη, τα οποία είναι απαραίτητα για την καλύτερη λειτουργία τους ως πολιτών» (Κουτσογιάννης & Αλεξίου 2012:29), οι νέες τεχνολογίες, προσφέροντας αυθεντικά περιβάλλοντα λόγου, επικοινωνίας και μάθησης, δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να αντλήσουν πληροφορίες, να

σταθούν κριτικά απέναντί τους, να επικοινωνήσουν, να συγκεντρώσουν υλικό χρήσιμο για τις εξετάσεις τους και να ασκηθούν στην παραγωγή κειμένων.

3. Έννοια της «σκαλωσιάς» (scaffolding). Στο σενάριο αυτό επιχειρείται η εφαρμογή των λειτουργιών που προτείνουν οι Wood, Bruner και Ross (1976) προκειμένου να υποστηρίξει ο διδάσκων την πρόοδο των δραστηριοτήτων των ομάδων. Συγκεκριμένα η υποστήριξη (scaffolding) από τον δάσκαλο σύμφωνα με την έννοια της σκαλωσιάς περιγράφεται σε έξι λειτουργίες: «1. Να εστιάσει την προσοχή του παιδιού στη μορφή ακριβώς της δραστηριότητας που ορίστηκε από τον ίδιο. 2. Να μειώσει τα βήματα που χρειάζονται για την επίλυση του προβλήματος... 3. Να υποστηρίξει τη δραστηριότητα του παιδιού καθώς προσπαθεί να πετύχει έναν συγκεκριμένο στόχο... 4. Να επισημάνει τα σημαντικά χαρακτηριστικά της δραστηριότητας για τον μαθητή. 5. Να περιορίζει την αίσθηση ματαιώσης του παιδιού και τον κίνδυνο αποτυχίας του. 6. Να δίνει στο παιδί ιδανικά μοντέλα για τις προαπαιτούμενες ενέργειες» (Fernández κ.ά. 2001).

Έτσι κατά τον σχεδιασμό του σεναρίου και των φύλλων εργασίας λαμβάνεται μέριμνα για την εστίαση της προσοχής των μαθητών, για την απλοποίηση της διαδικασίας, για την καθοδήγηση της δράσης των ομάδων, για τον περιορισμό του φόβου των μαθητών να αποτύχουν και μέσα από ιδανικά μοντέλα για τις ενέργειες.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το συγκεκριμένο σενάριο εντάσσεται στη θεματολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ' Λυκείου. Έρχεται να συμπληρώσει τη διδασκαλία της ενότητας: Παράδοση, Μνημεία, Πολιτισμός. Προηγήθηκε η επεξεργασία στην τάξη του Δοκιμίου του Γ. Σεφέρη «Πάντα πλήρη Θεών», αλλά και αναζήτηση επιχειρημάτων, με αφορμή τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου (σελ. 138-144) για το αίτημα επανένωσης των γλυπτών του Παρθενώνα. Έτσι, προέκυψε ως επιχείρημα η

αναγκαιότητα αποκατάστασης της σχέσης των νέων με τα μνημεία σήμερα για την δυναμικότερη διεκδίκηση του αιτήματος. Αναπτύχθηκε προβληματισμός και κριτική για την αρνητική στάση των νέων σήμερα απέναντι στα μνημεία του παρελθόντος και αναζητήθηκαν οι ευθύνες του σχολείου και των δασκάλων.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του σεναρίου:

Σε ό,τι αφορά τη διδακτέα ύλη, το προτεινόμενο σενάριο στηρίζεται και καλύπτει τμήματά της. Συγκεκριμένα στην ενότητα «Δοκίμιο» εισάγεται και πραγματεύεται το θέμα «Μνημεία» στις σελίδες 133 έως 149 και 172 έως 175 και ειδικότερα «Σχολείο και μνημεία» στις σελίδες 145 -149.

Ικανοποιεί, επίσης, τους στόχους που θέτει το Π.Σ. σε ό,τι αφορά την κατανόηση και τη χρήση του γραπτού και προφορικού λόγου σε ποικίλες επικοινωνιακές περιστάσεις, την καλλιέργεια του ψηφιακού γραμματισμού και την απόκτηση γνώσεων που καθιστούν τους μαθητές σκεπτόμενα άτομα και ενεργούς πολίτες της τοπικής αλλά και της παγκόσμιας κοινότητας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Σύμφωνα με το σχεδιασμό του σεναρίου:

Το σενάριο κατευθύνει τους μαθητές σε έρευνα στο διαδίκτυο το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα εύρεσης πληροφοριών (το διαδίκτυο χρησιμοποιείται ως πηγή πληροφόρησης), αλλά τους ωθεί παράλληλα στην υιοθέτηση κριτικής στάσης απέναντι σ' αυτές εφόσον τις αποδελτιώνουν και τις εντάσσουν στη δική τους επιχειρηματολογία. Τους οδηγεί, επίσης, στη γνωριμία, την εξοικείωση και εργασία σε περιβάλλοντα όπως PowerPoint και εναλλακτικά για δημιουργία κόμιξ όπως το [toondoo](#) ή το [storyboardthat](#). Επίσης, η εργασία σε περιβάλλον Wiki δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να παράγουν λόγο, να τον αναρτούν και να τον κοινοποιούν στο πλαίσιο της σχολικής τάξης, να τον βελτιώνουν, να προσθέτουν ή να αφαιρούν και να τον έχουν ανά πάσα στιγμή πρόχειρο να τον ανασύρουν και να τον

χρησιμοποιήσουν. Συμβάλλουν έτσι στη δημιουργία νέων ταυτοτήτων ικανών να αναγνωρίζουν, να αποδομούν και να ανασυνθέτουν την κοινωνική πραγματικότητα, όπως αυτή προκύπτει στο νέο περιβάλλον γνώσης.

Δυστυχώς η πίεση του χρόνου και της ύλης δεν μάς επέτρεψαν να ασχοληθούμε με την παραγωγή γελοιογραφίας ή εικονογραφημένης ιστορίας. Οι ίδιοι οι μαθητές προτίμησαν τη συγγραφή ομιλίας, παρά την ενασχόλησή τους με οποιαδήποτε άλλη εναλλακτική δραστηριότητα. Ίσως φταίει ο χρόνος που εφαρμόζεται το συγκεκριμένο σενάριο και η δυσκολία της συγκεκριμένης τάξης, που καλείται να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των εξετάσεων. Θεωρώ, όμως, ότι η εφαρμογή των σεναρίων θα πρέπει να ακολουθεί το χρονοδιάγραμμα της ύλης και όχι να προτάσσεται ανεξάρτητα από αυτό.

Κείμενα

1. Έκθεση Έκφραση Γ' Λυκείου, Β. Βέμη, «[ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, Η συμβολή των δασκάλων](#)» σελ. 145. *Αρχαιολογία και τέχνες*, τ. 56.
2. Έκθεση Έκφραση Γ' Λυκείου, «[Σχολεία υιοθετούν μνημεία](#)» σελ. 147, από τον *ημερήσιο τύπο 11-6-1995*.
3. [Βίντεο](#), [Πηγή: «[Φωνές της πόλης](#)», [14/3/2013].
4. Η σελίδα της Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης <http://www.ysma.gr/> και πιο συγκεκριμένα τα κείμενα για τα εκπαιδευτικά προγράμματα που περιλαμβάνονται σ' αυτή [14/3/2013].
- 5 «[Η εικονική πραγματικότητα ως διδακτικό μέσο στα αρχαιολογικά εκπαιδευτικά προγράμματα](#)», και η αντίστοιχη σελίδα του [αρχαιολογικού πάρκου του Δίου](#).
6. «[BRING THEM BACK!](#)», βίντεο, [πηγή youtube], [14/3/2013].
7. «[Ιστορικά μνημεία των περιοχών των 6 σχολείων της σύμπραξης στο πρόγραμμα Comenius](#)», [Πηγή: Ιστολόγιο 5ου Δημοτικού σχολείου Αγρινίου], [14/3/2013].
8. Έκθεση Έκφραση Γ' Λυκείου, Γ. Σεφέρης, «[Πάντα πλήρη Θεών](#)», σελ 133-138

9. «[Μνημεία, μουσεία και αξιοθέατα της Ευρώπης](#)» [Πηγή: Ιστολόγιο 88ου Δημοτικού σχολείου Αθηνών], [14/3/2013].

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η Φάση: Στην αίθουσα της τάξης με τη χρήση βιντεοπροβολέα – Δύο (2) διδακτικές ώρες / 2-3-2015.

Με αφορμή τα κείμενα «Μνημεία και Εκπαίδευση: η συμβολή των δασκάλων» και «Σχολεία υιοθετούν μνημεία» του βιβλίου ΝΕΓ της Γ΄ Λυκείου έθεσα προς επεξεργασία στην ομάδα της τάξης το θέμα: «Σχολείο και Μνημεία». Επειδή θεώρησα πολύ επιτυχημένες τις επιλογές του οπτικοαουστικού υλικού που πρότεινε η συντάκτρια του σεναρίου, γι' αυτό αφιέρωσα ένα διδακτικό δίωρο στην παρουσίαση όλου του υλικού στις ομάδες, γεγονός που προκάλεσε ιδιαίτερο ενδιαφέρον στους μαθητές και γόνιμη συζήτηση. Εξάλλου, τα Φύλλα Εργασίας του προτεινόμενου σεναρίου δεν διαφοροποιούνταν ως προς τις ερωτήσεις, αλλά μόνο ως προς τα κείμενα. Επέλεξα, λοιπόν, να διαμορφώσω ένα κοινό [Φύλλο Εργασίας](#) και, αφού το μοίρασα φωτοτυπημένο σε όλους τους μαθητές, πριν την παρουσίαση του υλικού, μέσω του βιντεοπροβολέα, έδωσα έμφαση στο βασικό ερώτημα: «Πώς το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να χτίσουν βιωματική σχέση με το παρελθόν». Ζήτησα από τους μαθητές να κρατήσουν σημειώσεις στη διάρκεια της παρουσίασης και της συζήτησης που ακολούθησε, προκειμένου να είναι σε θέση στο επόμενο διδακτικό δίωρο να συμπληρώσουν το Φύλλο Εργασίας και να συν-δημιουργήσουν ένα κοινό PowerPoint, που θα αποτελέσει απαραίτητο διδακτικό υλικό για την προσέγγιση της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας.

2η Φάση: Στο εργαστήριο πληροφορικής – Δύο (2) διδακτικές ώρες / 9-3-2015

Οι μαθητές, με βάση τον χωρισμό τους σε έξι ομάδες που είχε προηγηθεί σε άλλες δράσεις, τακτοποιήθηκαν στους σταθμούς εργασίας (δύο υπολογιστές για κάθε ομάδα). Είχα φροντίσει να αποθηκεύσω στην επιφάνεια εργασίας το Φύλλο

Εργασίας, που περιείχε τις οδηγίες για την οργάνωση της δραστηριότητας κάθε ομάδας. Επιπλέον, είχα αποθηκεύσει στην επιφάνεια εργασίας όλων των μονάδων το υλικό, που είχαμε παρακολουθήσει μέσω βιντεοπροβολέα το προηγούμενο διδακτικό δίωρο. Έτσι, οι μαθητές, εάν το θεωρούσαν απαραίτητο, μπορούσαν να ανατρέξουν πάλι σε αυτό. Η κάθε ομάδα, καθώς είχε στη διάθεσή της δύο υπολογιστές, χωρίστηκε σε δύο υποομάδες και μοίρασε τα ερωτήματα.

Την πρώτη διδακτική ώρα οι μαθητές ασχολήθηκαν με τη συμπλήρωση του Φύλλου Εργασίας και με τη δημιουργία διαφανειών στο Λογισμικό Παρουσίασης (PowerPoint), δίνοντας έμφαση σε δύο βασικά ζητήματα:

1. Καταγραφή προτάσεων και επιχειρημάτων, με βάση το υλικό που παρουσιάστηκε, σχετικά με το πώς το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να χτίσουν βιωματική σχέση με το παρελθόν.
2. Καταγραφή δικών τους νέων προτάσεων για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Τη δεύτερη διδακτική ώρα παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης τις προτάσεις τους για την αποκατάσταση της σχέσης των νέων με τα μνημεία και τη συμβολή του σχολείου. Ορίστηκε ένα μέλος από κάθε ομάδα, που δε θα συμμετείχε στην παρουσίαση, αλλά στη συν-διαμόρφωση του κοινού PowerPoint της τάξης. Ακολούθησε συζήτηση για τη δική τους στάση απέναντι στα μνημεία, τη συμπεριφορά τους στις εκπαιδευτικές επισκέψεις και για τον ρόλο του σχολείου. Επίσης, επέλεξαν το επόμενο διδακτικό δίωρο να αφιερωθεί στη συγγραφή ομιλίας με παρεμφερές θέμα.

3η Φάση: Στην αίθουσα της τάξης – Δύο (2) διδακτικές ώρες / 16-3-2015

Οι μαθητές έγραψαν ομιλία με κοινό θέμα (βλ. στο [Παράρτημα](#)) και με αφορμή άρθρο από τον ημερήσιο τύπο για την αναγκαιότητα επανένωσης των μαρμάρων του Παρθενώνα. Το θέμα που πραγματεύτηκαν είχε ως εξής:

- Το σχολείο σας οργανώνει ημερίδα με θέμα: «Νέοι, μνημεία και πολιτισμός». Αναλαμβάνετε να εκφωνήσετε ομιλία, 500-600 λέξεων περίπου, διατυπώνοντας επιχειρήματα για την αναγκαιότητα επιστροφής των Μαρμάρων του Παρθενώνα, αλλά και προτάσεις για τη συμβολή του σχολείου στην αποκατάσταση της σχέσης των νέων με τα μνημεία του πολιτισμού μας.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A. Διαβάστε τα κείμενα του σχολικού βιβλίου:

«ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, Η συμβολή των δασκάλων» (σελ. 145-147)

«Σχολεία υιοθετούν μνημεία» (σελ. 147-149)

B. Με βάση το υλικό που παρακολουθήσατε το προηγούμενο διδακτικό δίωρο και στο οποίο μπορείτε να ανατρέξετε, εφόσον το θεωρείτε απαραίτητο (Οι σχετικοί ιστότοποι είναι αποθηκευμένοι στην επιφάνεια εργασίας στο έγγραφο με τίτλο: ΜΝΗΜΕΙΑ_ΥΛΙΚΟ) και χρησιμοποιώντας τις σημειώσεις που κρατήσατε:

Να ετοιμάσετε power point που θα συνοδεύει την παρουσίαση των προτάσεων σας στην ολομέλεια της τάξης. Το ερώτημα στο οποίο θα προσπαθήσετε να απαντήσετε είναι το εξής: Πώς το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να χτίσουν μια βιωματική σχέση με το παρελθόν.

Γ. Για να διευκολυνθείτε στην πορεία της εργασίας σας ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

1ο βήμα:

Καταγράψτε προτάσεις και επιχειρήματα σχετικά με το πώς το σχολείο μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να χτίσουν βιωματική σχέση με το παρελθόν. (διάρκεια 10')

2ο βήμα:

Συζητείστε στην ομάδα σας τις προτάσεις και τα επιχειρήματα που αντλήσατε από τα κείμενα:

- Ποια είναι η θέση/θέσεις των κειμένων που επεξεργαστήκατε; Με ποιες προτάσεις προσπαθούν να πείσουν; Ευσταθούν τα επιχειρήματα που απομονώσατε;
- Οι προτάσεις/τα επιχειρήματα αυτά σας εκφράζουν;

- Ποια νέα επιχειρήματα (δικά σας) θα μπορούσατε να προσθέσετε (ίσως και από άλλη οπτική); (διάρκεια 15')

3ο βήμα:

Οργανώστε (σε κατηγορίες, αν είναι δυνατόν) και ιεραρχήστε (ποιο θα αναφέρετε πρώτο και ποιο δεύτερο) το υλικό που συγκεντρώσατε, προκειμένου να αποτελέσει τη βάση (περιεχόμενο) της σύντομης ομιλίας που θα συντάξετε. (διάρκεια 5')

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η εφαρμογή του προτεινόμενου σεναρίου περιορίστηκε αρκετά, καθώς το χρονικό διάστημα που υλοποιήθηκε οι μαθητές της Γ΄ Λυκείου έχουν ιδιαίτερα φορτωμένο πρόγραμμα και πολύ συγκεκριμένες απαιτήσεις από το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας.

Ωστόσο, οι δραστηριότητες, που προτείνονται, μπορούν να κινητοποιήσουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα των μαθητών, αλλά και να αποτελέσουν αφετηρία για την υλοποίηση ενός πολιτιστικού προγράμματος για το θέμα. Θα μπορούσαν να οργανωθούν συγκεκριμένες δράσεις-παρεμβάσεις στον χώρο του σχολείου ή ακόμη και του δήμου ή της περιφέρειας για την αποκατάσταση της σχέσης των νέων με τα μνημεία, αλλά και για την προστασία, συντήρηση και ανάδειξη αυτών. Σημαντική θα μπορούσε να είναι και η συνδρομή της σχολικής εφημερίδας/περιοδικού για την παρώθηση της σχολικής κοινότητας.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι μαθητές έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο θέμα, ιδιαίτερα μετά την παρουσίαση μέσω βιντεοπροβολέα του υλικού που προτείνονταν από τη συντάκτρια του σεναρίου. Στη συζήτηση που ακολούθησε κατέθεσαν τον προβληματισμό τους και για τη δική τους στάση απέναντι στα μνημεία, αλλά και για την οργάνωση των εκπαιδευτικών επισκέψεων σε αυτά.

Δυστυχώς η πίεση του χρόνου και της ύλης δεν μάς επέτρεψαν να ασχοληθούμε με την παραγωγή γελοιογραφίας ή εικονογραφημένης ιστορίας. Εντύπωση μου προκάλεσε ότι οι ίδιοι οι μαθητές προτίμησαν τη συγγραφή ομιλίας, παρά την ενασχόλησή τους με οποιαδήποτε άλλη εναλλακτική δραστηριότητα. Ίσως φταίει ο χρόνος που εφαρμόζεται το συγκεκριμένο σενάριο.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html

[15.11.2010]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Από την ουτοπία στην πραγματικότητα

Από τους 97 σωζόμενους λίθους της ζωφόρου του Παρθενώνα οι 56 βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο και οι 40 στην Αθήνα. Από τις 64 μετόπες που έχουν διασωθεί, στην Αθήνα βρίσκονται οι 48 ενώ οι υπόλοιπες 15 στο Λονδίνο. Και από τις 28 σωζόμενες μορφές των αετωμάτων οι 19 είναι στο Λονδίνο και οι 9 στην Αθήνα. Ένα μνημείο ακρωτηριασμένο με τα μέλη του διαμοιρασμένα ως πολύτιμα μάρμαρα, που άρπαγες του απέσπασαν βίαια, ζητεί επιτακτικά πλέον την αποκατάστασή του, αίτημα που διατυπώνεται ολοένα και πιο δυνατά, και πιο καθολικά τα τελευταία χρόνια.

Ως ουτοπία φάνηκε πριν από 22 χρόνια το αίτημα της επιστροφής των Γλυπτών και της επανένωσής τους. Ο χρόνος που κύλησε ωστόσο θα λειτουργούσε υπέρ του διαμελισμένου μνημείου και η διεθνής κοινή γνώμη, έχοντας έκτοτε την απαιτούμενη πληροφόρηση σχετικά με την αληθινή ιστορία και τις πραγματικές συνθήκες κάτω από τις οποίες τα Γλυπτά του Παρθενώνα βρέθηκαν στο Βρετανικό Μουσείο, θα αντιλαμβανόταν την αναγκαιότητα της επιστροφής τους ως ικανοποίηση του αισθήματος δικαίου. Παράλληλα η σοβαρότητα με την οποία το ζήτημα τέθηκε εκ νέου πριν από λίγα χρόνια από την ελληνική κυβέρνηση για την επανένωση των Γλυπτών με σκοπό την αποκατάσταση ενός μνημείου που αποτελεί σύμβολο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και όχι «λάφυρο» μίας πάλης ανάμεσα σε δύο χώρες λειτούργησε αποφασιστικά στη διαμόρφωση μιας νέας αντίληψης, ευνοϊκής απέναντι στο αίτημα. Η πρόσφατη δημοσκόπηση στη Βρετανία, η οποία έδειξε ότι το 81% των ερωτηθέντων τάσσεται υπέρ της επιστροφής των Γλυπτών στην Αθήνα, είναι χαρακτηριστική αυτού του κλίματος, το οποίο έχει εξαπλωθεί σε όλη την Ευρώπη, την Αμερική και την Αυστραλία.

Το γεγονός ότι τα Γλυπτά του Παρθενώνα δεν είναι αυθύπαρκτα έργα τέχνης αλλά δημιουργήθηκαν ως αρχιτεκτονικά και συμβολικά μέρη του ναού της Αθηνάς τον 5ο π.Χ. αιώνα, στην ακμή της δόξας του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, καταδεικνύει κατά τον πλέον ευκρινή τρόπο την ανάγκη της επανένωσής τους αφού μόνον πλησίον του, στο φυσικό και ιστορικό τους περιβάλλον, μπορούν να αποκτήσουν την πραγματική εννοιολογική τους υπόσταση. Και η ανέγερση του Νέου Μουσείου Ακροπόλεως σε ειδική αίθουσα του οποίου, με οπτική επαφή με τον ιερό βράχο, πρόκειται να βρεθούν και πάλι μαζί τα Γλυπτά εξυπηρετεί αυτόν τον στόχο.

Η συνεργασία με το Βρετανικό Μουσείο, όπου βρίσκεται το 60% περίπου του συνόλου του γλυπτού διακόσμου του ναού, μέσω ενός διμερούς πολιτιστικού και εκπαιδευτικού προγράμματος, συνιστά την ελληνική πρόταση, όπως τη διατύπωσε από το 1997 το υπουργείο Πολιτισμού. Η αποκατάσταση της ενότητας των Γλυπτών με τη λύση ενός μακροχρόνιου δανεισμού χωρίς να τίθεται θέμα ιδιοκτησίας και η διαβεβαίωση ότι η επιστροφή τους στην Ελλάδα επ' ουδενί σχετίζεται με τα γενικότερα ζητήματα επαναπατρισμού έργων τέχνης στις χώρες προέλευσής τους είναι τα σημεία εκείνα της πρότασης που έχουν συμβάλει αποφασιστικά στην αντιστροφή της διεθνούς κοινής γνώμης πείθοντας για τη σοβαρότητα και την εντιμότητα των ελληνικών προθέσεων.

Η κλασική Αθήνα κατέγραψε την ιστορία της από τον μύθο ως το θαύμα της δημοκρατίας πάνω στον ναό της. Αλλά και η ιστορία του ναού είναι αποτυπωμένη για πάντα στο μάρμαρό του: τα ίχνη από τα εργαλεία που άφησαν οι αρχαίοι, τα ίχνη από τη φωτιά, τα γράμματα από τις μεσαιωνικές επιγραφές, οι πληγές από τους σεισμούς, τα αποτελέσματα από τον βομβαρδισμό του Μοροζίνι ή από τη βίαιη απόσπαση του μολύβδου για να γίνει σφαίρες, ακόμη και τα σημάδια από την ατμοσφαιρική ρύπανση και τα ίχνη από τις σύγχρονες σωστικές επεμβάσεις. Παρ' ότι όμως τα πιο μεγάλα είναι αυτά που άφησε πίσω του ο λόρδος Ελγιν καταστρέφοντας τον ναό για να αφαιρέσει τα Γλυπτά του, τώρα αυτά μπορούν να αποκατασταθούν. Η Ιστορία το απαιτεί.

Εφημερίδα Το Βήμα, 22/2/2004

ΘΕΜΑ: Το σχολείο σας οργανώνει ημερίδα με θέμα: «Νέοι, μνημεία και πολιτισμός». Αναλαμβάνετε να εκφωνήσετε ομιλία, 500-600 λέξεων περίπου, διατυπώνοντας επιχειρήματα για την αναγκαιότητα επιστροφής των Μαρμάρων του Παρθενώνα, αλλά και προτάσεις για τη συμβολή του σχολείου στην αποκατάσταση της σχέσης των νέων με τα μνημεία του πολιτισμού μας.